

Нацрт документа припремљен за Јавну расправу

*ПРОГРАМ РАЗВОЈА СПОРТА
ОПШТИНЕ ЖИТИШЋЕ*

2016 - 2018.

Сарджај

УВОДНА РЕЧ (ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ).....	2
1. СПОРТ: ЗНАЧАЈ И УЛОГА У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ.....	3
1.1. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И АП ВОЈВОДИНИ.....	4
1.2. ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ПРОГРАМА ЗА РАЗВОЈ СПОРТА.....	5
2. ЗАКОН О СПОРТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....	6
3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗМИ У ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ.....	8
4. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ.....	9
4.1. ГЕОГРАФСКИ ПОДАЦИ.....	9
4.2. ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ.....	11
5. <i>ОСНОВНИ ПРАВЦИ ПЛАНА РАЗВОЈА СПОРТА</i>	12
5.1. ВИЗИЈА ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА.....	12
5.2. МИСИЈА ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА.....	12
5.3. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ.....	12
6. АНАЛИЗА КЉУЧНИХ АКТЕРА У РАЗВОЈУ СПОРТА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ.....	14
7. АНАЛИЗА СТАЊА СПОРТА У ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ.....	21
7.1. ШКОЛСКИ СПОРТ.....	22
7.2. СПОРТ ЗА СВЕ.....	26
Спорт за особе са инвалидитетом.....	28
7.3. ВРХУНСКИ И КВАЛИТЕТАН СПОРТ.....	30
7.4. СПОРТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	34
8. ОСТАЛИ ЦИЉЕВИ.....	36
Категоризација клубова и спортова.....	36
Здравствена заштита спортиста.....	36
Спорт и туризам.....	37
Учешће жена у спорту.....	37
9. ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ.....	38
ПОВЕЗАНОСТ СА ДРУГИМ СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТИМА.....	39

УВОДНА РЕЧ (ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ)

Поштовани суграђани,

доношењем Закона о спорту заокружен је процес модернизације српског спортског права као темеља за уређење целокупног спорта. Заједно са Националном стратегијом, Закон о спорту представља путоказ и правац у ком треба да се креће српски спорт. Зато и ми треба да будемо на том путу и да са нашом Стратегијом кренемо у лепшу и успешнију будућност.

Време чини своје, неумитно мења све око себе, те је и друштво принуђено да се мења, да се прилагођава новонасталим околностима и једноставно речено опстане. Време ентузијазма и импровизације је иза нас, те се морамо окренути планирању и изградњи система, где ће свако имати своје место и своју улогу. Морамо изградити систем са јасним показатељима, правилима игре, где ће струка играти главну улогу, а етика, поштење, здравље, велика достигнућа, храброст и солидарност бити примарни циљ.

Житиште је општина са великим, али и неискоришћеним потенцијалима за развој спорта уопште..

Сматрам да смо због свега тога кадри да истрајемо и успемо у својим намерама и да урадимо нешто на шта ћемо сви бити поносни.

Зато се у име Општине Житиште захваљујем свим младим људима, спортистима, њиховим тренерима, наставницима, професорима и људима који воде бригу о својим клубовима, који својим трудом, радом и личним примером промовишу позитивне вредности, те на тај начин чине нашу Општину посебном.

Захваљујем се и честитам и свим сарадницима који су учествовали у изради Програма развоја спорта општине Житиште.

1. СПОРТ: ЗНАЧАЈ И УЛОГА У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ

Спорт има кључну улогу у сваком друштву кроз допринос социјалној кохезији, превазилажењу предрасуда, повећању позитивног утицаја на јавно мњење и ширење етичких и општих принципа који се кроз њега преносе. Грађани могу учествовати у спорту као пасивни посматрачи тј. гледаоци и љубитељи спорта или као непосредни учесници у спортским активностима, што јесте и најважнији циљ Стратегије развоја спорта у Србији.

Савремени спорт представља огромно достигнуће модерног друштва и важно друштвено благо. Спорт је и једна од покретачких снага за достизање миленијумских циљева развоја људског друштва, дефинисаних од стране Уједињених нација. Посебно је вредан за савремени свет који се брзо мења и који се, с једне стране, карактерише повећањем слободног времена, а с друге, урбанизацијом и сталним технолошким развојем који теже да одвоје човека од његове природне средине.

Прилику да учествују у спорту имају сви грађани Републике Србије без обзира на друштвени статус, верску и полну припадност или било који други вид опредељености. Спорт повезује појединце, породице, заједнице, регионе и целокупни народ.

Када се људи баве спортом они се играју, радују и тада испољавају најбоље људске особине које долазе до посебног изражаја: лојалност, толеранција, другарство, тимски рад, посвећеност и упорност.

Последњих година у свету и код нас у систему спорта све већа пажња се поклања конструисању што оптималнијег модела функционисања управљања, с обзиром на то да се још увек управљање базира на интуитивним и традиционалним искуствима, али уз веће уважавање и континуирану примену научних сазнања, као и кибернетичког мишљења у управљању.

Бављење спортом може оснажити децу и младе, не само са аспекта физичког здравља, већ и када је реч о психо-социјалном развоју, јачању самопоштовања, развоју одговорности, истрајности и сарадничких вештина, усвајању позитивних вредности и бољем школском успеху. Осим тога, бављење спортом представља важно средство превенције ризичних понашања младих, попут пушења, злоупотребе алкохола и дрога и малолетничке делинквенције. Ангажовање у спорту може кориговати факторе који доприносе делинквентном понашању младих, као што су недостатак позитивних узора, недостатак самодисциплине и досада.¹

На нивоу локалне заједнице и друштва у целини, спорт може значајно допринети промоцији здравља и превенцији хроничних незаразних болести, развоју образовања деце и младих, родној равноправности и оснаживању жена, може подстаћи инклузију и благаостање особа са инвалидитетом и бити важан фактор у превенцији конфликта и изградњи мира.²

Резолуција Европског парламента о развоју и спорту (Resolution on Development and Sport) из 2005. године такође наглашава значајне образовне и социјалне функције спорта и његов значај не само за физички развој појединаца, већ и када је реч о промоцији социјалних вредности као што су тимски дух, фер такмичење, сарадња, толеранција и солидарност.

¹ Извор: Стратегија развоја школског спорта у АП Војводини(2013.)

² Извор: Стратегија развоја школског спорта у АП Војводини(2013.) Цитат: Harnessing the Power of Sport for Development and Peace, 2008.

1.1. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И АП ВОЈВОДИНИ

Влада Републике Србије је, на предлог Министарства омладине и спорта, донела Стратегију развоја спорта у Републици Србији за период 2014-2018.године и Акциони план за њену примену, на седници одржаној 25.12.2014. године („Службени гласник РС“, бр. 1/15).

Улога Министарства омладине и спорта је да предводи, инвестира и омогућава спортском систему Републике Србије да оствари циљеве и приоритете које је Стратегија дефинисала, као што су повећање броја младих који се баве спортом, подстицање рекреације код грађана, подршка развоју врхунског спорта и улагање у спортску инфраструктуру. То су уједно и теме којима се Стратегија бави.

Визија Стратегије је обogaћивање живота сваке грађанке и сваког грађанина Републике Србије кроз спорт, свакога дана.

Мисија је остваривање светски признатог спортског система у Републици Србији, на свим нивоима и то на начин да што више деце упражњава спорт, да што више одраслих учествује у њему и да имамо више победника на светским спортским такмичењима, нарочито на Олимпијским играма.

Покрајински Секретеријат за спорт и омладину је 2007. године реализовао истраживање и анализу стања спорта у АП Војводини, а 2013. год. је креирана Стратегија за развој школског спорта у АП Војводини од 2013- 2017. У њој су анализирани и дате стратешке смернице развоја школског спорта, са којим се поклапају и циљеви Програма за развој школског спорта у општини Житиште.

Да би на свим нивоима Стратегија заиста имала ефекта, препоручено је да локалне самоуправе креирају Програме развоја у односу на анализу стања и локалне потребе у овој области, у складу са републичком стратегијом и важећим законским оквирима.

1.2. ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ПРОГРАМА ЗА РАЗВОЈ СПОРТА

У јуну 2015. године СО Житиште формирала је Радну групу за израду нацрта Програма развоја спорта за период 2016-2018. Радну групу сачињавају стручни људи из више области и чини је 13 чланова.

Задатак Радне групе је био да се сакупе и представе подаци и анализе у областима значајним за спорт у општини Житиште. Након консултација и прикупљања емпиријских података, приступило се анализи и планирању реалних циљева и конкретних задатака за наредни период са општим циљем побољшања стања у спорту на територији општине Житиште.

Програм развоја спорта у општини Житиште даје одговор на питање на који начин и у које сегменте спорта је најефикасније и најпримереније уложити новац пореских обвезника и како на основу тог улагања на најбољи начин остварити јавни интерес у области спорта.

Физичка неактивност деце, а поготово адолесцената, негативно утиче на њихов психо-физички развој. Таква ситуација угрожава јавно здравље појединаца, док истовремено умањује регрутну базу за врхунски спорт. Управо из тог разлога деца у спорту јесу основни приоритет Програма развоја спорта.

Без одговарајућег простора за игру и тренинг нема правог развоја спорта, а спортски објекти представљају наслеђе које остаје будућим генерацијама као подстицај за бављење спортом.

Према томе, неопходно је започети са планираним и системским улагањем у обнављање и изградњу спортске инфраструктуре на територији општине Житиште и због тога спортски објекти представљају један од приоритета Програма развоја спорта.

Програм развоја спорта у општини Житиште креиран је на основу потреба и проблема уочених у спорту, за чије решавање су креиране смернице и акциони план, у складу са нацртом републичке Стратегије развоја спорта и у складу са Законом о спорту, којим је предвиђено укључивање локалних самоуправа у планирање и развој ове важне области за све грађане, спортисте и спортске клубове, савезе и удружења.

Овај документ представља основу и полазну тачку за развој Стратегије у будућем периоду, јер када се остваре циљеви и реализују планиране активности из Програма за развој спорта, стећи ће се услови за дугорочније планирање у овој области.

Програм развоја спорта општине Житиште садржи податке о спорту у општини Житиште, анализу стања у спорту у појединим областима која је креирана на основу консултација са представницима спортских организација, спортиста и осталих стручних лица и Акциони план за развој области, које су у ингеренцији Локалне самоуправе Житиште, као што је школски спорт, врхунски и квалитетни спорт, спорт за све и спортска инфраструктура. За остале области у спорту, које су такође важне, а имају специфична одређења, припремљене су смернице развоја у виду препорука. Анализа обухвата општу процену стања и услова у врхунском и квалитетном спорту, спорту за све, школском спорту, спортској инфраструктури, кадровима и финансирања спортских организација у општини Житиште.

Пошто креирање програма за развој спорта подразумева укључивање спортских клубова, радника и спортиста, овај документ треба да обавезе одговорне и подстакне заинтересоване у локалној заједници да се укључе у решавање наведених проблема и дају свој допринос у обликовању визије развоја спорта у општини Житиште.

Посебан приоритет Програма развоја спорта јесте улагање у врхунски спорт и његов развој. Врхунски резултати, као и одговорно понашање врхунских спортиста, не само што имају локалну и националну репрезентативност, већ представљају узоре младима промовишући рад, упорност, борбеност и спортску толеранцију. То су вредности чији је развој потребно подстицати и неговати у друштву. Неговањем тих вредности спорт добија, не само такмичарски, репрезентативни и здравствени значај у друштву, већ и ширу васпитну и развојну улогу.

Програм развоја спорта као остале приоритете види и област рекреације, спорт особа са инвалидитетом, спорт у насељеним местима и спортске манифестације од значаја за нашу општину. Системска подршка олимпијским надама и младим талентима са територије општине Житиште као и стручно усавршавање спортских тренера од посебног је значаја као база за квалитетан и правилан рад са децом и такмичарским селекцијама.

2. ЗАКОН О СПОРТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Усвајањем Закона о спорту 2011.године, стекли су се услови за развој републичке и покрајинске стратегије развоја спорта, али и да се креирају Акциони планови на нивоу општина. Закон о спорту је усвојен 31.3. 2011. године, од стране Народне скупштине РС. Законом о спорту је уређена област спорта у складу са европским стандардима и прописима чији је развој био изузетно динамичан у протеклом периоду, уз усаглашавање са националним прописима и консензус свих релевантних субјеката спорта да се област спорта уреди на системски целовит и свеобухватан начин.

Такође, Закон о спорту конкретно уређује област *потреба и интереса грађана у области спорта у јединицама локалне самоуправе*.

Потребе и интереси грађана за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету јединица локалне самоуправе у складу са законом јесу:

1. подстицање и стварање услова за унапређење спорта за све, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом;
2. изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији јединице локалне самоуправе, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката, набавка спортске опреме и реквизита;
3. организација спортских такмичења од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе;
4. спортски развој талентованих спортиста и унапређење квалитета стручног рада са њима;
5. учешће спортских организација са територије јединице локалне самоуправе у европским клупским такмичењима;
6. предшколски и школски спорт (рад школских спортских секција и друштава, општинска, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.);
7. делатност организација у области спорта чији је оснивач или члан јединица локалне самоуправе;
8. активности спортских организација, спортских друштава, удружења, гранских и територијалних Спортских савеза на територији јединице локалне самоуправе, у зависности од тога да ли је спортска грана од значаја за јединицу локалне самоуправе, која је категорија спортске гране, колико спортиста окупља, у којој мери се унапређује спортски рад, у ком рангу такмичења спортска организација учествује и у којој мери се повећава обухват бављења грађана спортом;
9. унапређење заштите здравља спортиста и обезбеђивање адекватног спортско-здравственог образовања спортиста, посебно младих, укључујући и антидопинг образовање;
10. стипендирање за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста;
11. спречавање негативних појава у спорту;
12. едукација, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о питањима битним за одговарајуће бављење спортским активностима и делатностима;
13. периодична тестирања, сакупљање, анализа и дистрибуција релевантних информација за адекватно задовољавање потреба грађана у области спорта на територији јединице локалне самоуправе, истраживачко-развојни пројекти и издавање спортских публикација;
14. унапређивање стручног рада учесника у систему спорта са територије јединице локалне самоуправе и подстицање запошљавања висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста;
15. рационално и наменско коришћење спортских сала и спортских објеката у државној својини чији је корисник јединица локалне самоуправе, кроз одобравање њиховог

коришћења за спортске активности и доделу термина за тренирање учесницима у систему спорта;

16. награде и признања за постигнуте спортске rezultate и допринос развоју спорта

Спорт је у Уставу Републике Србије дефинисан као категорија од посебног друштвеног интереса и великим делом се финансира из буџета Републике Србије, буџета Аутономне Покрајине Војводине и буџета локалних самоуправа. Услед таквог правног решења, Република, тј. њени надлежни органи имају право и дужност да одреде и осмисле циљеве, критеријуме и приоритете за улагање буџетских средстава у спорт. Чланом 190. став 1. тачка 4. Устава, предвиђено је да се општина (град), преко својих органа, у складу са законом стара о задовољавању потреба грађана у области спорта и физичке културе. Сам појам физичка култура, иако по многим ауторима споран, нашао је своје место и у члану 68. став 4. Устава, који се односи на здравствену заштиту, а у коме стоји да Република Србија помаже развој здравствене и физичке културе. Тиме се уставном нормом, на посредан начин, спорт довео у везу са заштитом здравља сваког појединца кроз појам физичке културе, који је као теоријска категорија шири од појма спорта и обухвата још и физичко васпитање и рекреацију.

3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗМИ У ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ

У општини Житиште не постоји ниједан институционални механизам, успостављени су само механизми које је општина Житиште или именовала или је њихов оснивач или суоснивач, а то су: Предшколска установа, основне школе, Спортски савез општине Житиште. Све ове институције/организације и појединци баве се развојем спорта и спортске културе у складу са својим планом, програмом и надлежностима.

Опредељење ЈЛС је да све спортске активности на територији општине Житиште организује и спороводи Спортски савез општине Житиште, а главни покровитељ је СО Житиште.

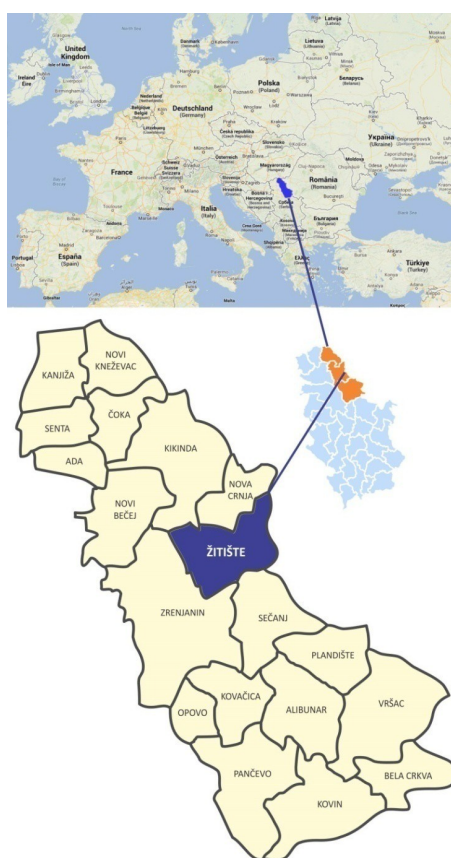
4. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ

4.1. ГЕОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Општина Житиште се налази у средњем Банату, на североистоку Републике Србије. Простире се на површини од 525 км². На југозападу се граничи са подручјем града Зрењанина, на југу са општином Сечањ, на северозападу са општином Кикинда, на северу са општином Нова Црња и на истоку са Румунијом. Седиште општине је у Житишту.

Општина има облик неправилног трапеца. Средишњим делом општине протичу Стари Бегеј и Бегејски канал. Општина Житиште се налази у изразито равничарском подручју тако да се читава површина општине налази на око 80 m надморске висине.

На простору општине се налази 12 насеља: Житиште, Банатски Двор, Банатско Вишњићево, Банатско Карађорђево, Торак, Нови Итебеј, Равни Тополовац, Српски Итебеј, Торда, Хетин, Честерег и Међа.

Општина Житиште је свој назив добила по једном од својих 12 насељених места, Житишту, које је уједно и седиште општине. Насеље се први пут спомиње 1319. године, под називом Сенђурађ и део је територије жупаније Кеве. Назив добија по оснивачу, породици Сентђерђи. У прошлости је имало више имена: Бегеј Свети Ђурађ, Бегеј Светог Ђурђа, Сенђурађ, Шенђурађ, Свети Ђурађ.

Након 1551. године територија општине се насељава српским становништвом, које се не задржава дуго. На географским картама грофа Мерсија територија је означена као ненасељена путош, коју Бечка ризница препушта граду Великом Бечкерку и коју у виду закупа, користе бечки трговци стоком.

Од 1552. Банат освајају Турци и под турском влашћу остаје до 1718. године, до потписивања Пожаревачког мира, када је Османско царство изгубило Тамишки Банат. За време турске владавине подручје данашње територије општине је опустошено.

Период 1751-1752. године је време великих усељавања Срба и Румуна из Поморишја. У другој половини 18. века интензивније је усељавање Мађара. Први усељеници Мађари досељавају се у Торду 1723. године и то из околине Сегедина. У Нови Итебеј Мађари се досељавају 1786. године из околине Бекешчабе. У овом периоду доселили су се и Мађари у Хетин. На подручју данашње општине Немци се досељавају у другој половини 18. века. Румуни се досељавају 1767. године у Мали и Велики Торак. У ове крајеве усељавали су се и Словаци у мањем броју, а који су се касније иселили. Најважније имиграције обављене су после I и II светског рата. 1920. године досељавају се учесници I светског рата из околине Босанске Крупе, из Лике итд. Тада настају два нова насеља: Банатско Карађорђево и Банатско Вишњићево. После II светског рата досељавају се становници из околине Требиња, Мостара, Бања Луке итд. У општини је у службеној употреби српски језик и ћирилично писмо, односно латинично писмо, као и језици националних мањина: мађарски и румунски језик и њихова писма.

4.2. ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Табела 1: Општи подаци о општини Житиште

Општина	Година	Површина (km ²)	Пољопривредна површина (%)	Број насеља	Становништво	
					укупно	на 1 km ²
Житиште	2002.	525	97,3	12	20.399	38,85
	2011.	525	90,5	12	16.786	31,97

Табела 2: Основни подаци о природном кретању становништва

Територијална јединица	Број становника				Природни прираштај (2011.)	
	1981.	1991.	2002.	2011.	апсолутно	релативно
Општина Житиште	25.579	22.826	20.399	16.786	-188	-10,8 ‰
Средњобанатски округ	-	217.684	20.8456	187.667	-1.468	-7,8 ‰
АП Војводина	2.034.782	2.032.406	2.031.992	1.931.809	-10.589	-5,4 ‰
Република Србија	9.332.000	7.595.636	7.498.001	7.186.862	-37.337	-5,2 ‰

Табела 3: Просечна старост становништва општине, према полу, и у односу на АПВ и РС и удео становништва преко 65 година старости

Територијална јединица	Пол	Година	Удео популације преко 64 год.	Удео популације преко 64 год.
		2011.	2009.	2011.
Општина Житиште	просек	43,4	19,58	20,00
	М	41,7		
	Ж	45,1		
АП Војводина	просек	41,8	15,51	16,39
	М	40,2		
	Ж	43,3		
Република Србија	просек	42,2	16,54	17,40
	М	40,9		
	Ж	43,6		

Табела 4: Квалификациона структура незапосленог становништва општине

	2013.	2014.	2015.
Висококвалификовани	5	6	7
Виша стручна спрема	40	90	73
Висока стручна спрема	82	68	75
Укупно:	127	164	155

5. ОСНОВНИ ПРАВЦИ ПЛАНА РАЗВОЈА СПОРТА

5.1. ВИЗИЈА ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА

Унапређење квалитета живота грађана ЈЛС кроз бављење спортом као кључним елементом за психо-физички и социјални развој личности.

5.2. МИСИЈА ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА

Стварање система спорта у ЈЛС у којој свако има могућност да се бави спортом и развија своју личност, унапређење физичке способности и у складу са њима стреми постизању врхунских резултата, одржава добро здравље и сврсиходније користи слободно време.

5.3. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

Циљ програма развоја спорта у општини Житиште је унапређење и развој спорта кроз системску, стратешку и партнерску бригу свих релевантних чинилаца и реализацију следећих циљева:

- повећање броја деце која учествују у школским такмичењима, обавезно формирање школских спортских секција,
- систематска брига у оквиру школског спорта свих релевантних чинилаца,
- обезбеђивање свих спортских реквизита и друге опреме за школски спорт,
- константна брига о здрављу деце и спортиста, као и стручно праћење и селектирање,
- дефинисање спортских клубова носилаца, као основ за дугорочно планирање и развој такмичарског и врхунског спорта,
- радити на стварању спортских центара у којима би се организовале школе спорта, а у њима би радили образовани тренери,
- систематско финансирање рада и стручно усавршавање спортских стручњака, као једног од стубова развоја такмичарског спорта,
- повећање процента финансијских средстава у буџету општине Житиште предвиђених за спорт и физичку културу,
- партнерски однос са Спортским савезом општине Житиште,
- побољшање контроле спровођења програма и финансијског пословања спортских клубова,
- омасовљавање учествовања грађана у рекреативном вежбању,
- подстицање масовности женског спорта кроз максимално поштовање родне равноправности,
- унапређење услова за масовније учешће особа са инвалидитетом у спортским активностима,

УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ УЗ СЛЕДЕЋЕ ПРИОРИТЕТЕ:

- изградња спортске хале, која је неопходна у општини Житиште,
- изградња базена,
- изградња трим-стаза у што више месних заједница општине Житиште,
- припрема краткорочних и дугорочних планова улагања у спортску инфраструктуру,
- приближавање дијагностичких центара спортским организацијама, спортистима, родитељима, деци...

6. АНАЛИЗА КЉУЧНИХ АКТЕРА У РАЗВОЈУ СПОРТА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ

Структуре које раде на развоју спорта, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад су:

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА:

Структуре:

- Одељење за друштвене делатности
- Општинско веће
- Спортски савез општине Житиште

Програми који се спроводе:

- Програми финансирања који се спроводе за развој спорта
- Финансирање школског спорта
- Финансирање рекреативног спорта

ИНСТИТУЦИЈЕ:

Структуре:

Спортски савез општине Житиште
Адреса: Цара Душана 3
23210 Житиште
Тел: 023/821-659
www.ssozitiste.rs

Програми који се спроводе:

- Општинска школска такмичења
- Редовна такмичења спортских организација
- Рекреативна такмичења

СПОРТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УДРУЖЕЊА:

Структуре:

Савез спорт за све „Корачај смело“
Адреса: Цара Душана 3
23210 Житиште
Тел: 023/821-659

Савез за школски спорт „Корачај смело“
Адреса: Цара Душана 3
23210 Житиште
Тел: 023/821-659

Удружење спортских риболоваца „Карађорђево“
Адреса: Илије Прерадовића бб
23216 Б.Карађорђево

Тел: 064/88-83-316

Удружење спортских риболоваца „Штука“

Адреса: Младена Стојановића 36

23234 Међа

Тел: 063/19-74-811

Удружење спортских риболоваца „Лињак“

Адреса: Петру Албу 2

23232 Торак

Тел: 023/3827-054

Удружење спортских риболоваца „Фугура“

Адреса: Маршала Тита 55

23236 Нови Итебеј

Тел: 023/837-203

Удружење спортских риболоваца „Торда“

Адреса: Маршала Тита 1

23214 Торда

Тел: 062/207-399

Удружење спортских риболоваца „Караш“

Адреса: Маршала Тита 67

23215 Честертег

Тел: 064/617-00-42

Удружење спортских риболоваца „Стари Бегеј“

Адреса: Барице бб

23213 Б. Двор

Тел: 064/14-41-437

Удружење спортских риболоваца „Гргеч“

Адреса: Иве Лоле Рибара 3

23210 Житиште

Тел: 023/822-052

Удружење спортских риболоваца „Бегејски локвањ“

Адреса: Железничка 2

23210 Житиште

Удружење спортских риболоваца „Шаран 23212“

Адреса: Сутјеска 2

23212 Равни Тополовац

Тел:

Фудбалски савез Општина Житиште – Нова Црња

Адреса: Цара Душана 7

23210 Житиште

Тел: 062/105-60-50

Фудбалски клуб „Олимпија“ Торда
Адреса: Жарка Зрењанина
23214 Торда
Тел: 062/215-149

Фудбалски клуб „Јединство“ Б.Карађорђево
Адреса: Бул. Војводе Мишића бб
23216 Б.Карађорђево
Тел: 064/305-70-44

Фудбалски клуб „Будућност“ Б.Двор
Адреса: Каштелска 10
23213 Б. Двор
Тел: 062/215-696

Фудбалски клуб „Омладинац“ Р.Тополовац
Адреса: Светог Василија Острошког бб
23212 Р.Тополовац
Тел: 060/02-41-204

Фудбалски клуб „Тереквеш“ Хетин
Адреса: Ослободилачка бб
23235 Хетин
Тел: 062/215-482

Фудбалски клуб „Бегеј“ Житиште
Адреса: Маршала Тита 3
23210 Житиште
Тел: 023/821-987

Омладински фудбалски клуб „Полет“
Адреса: Бранка Глеђе бб
23237 Б. Вишњићево

Фудбалски клуб „Напредак“ Честерег
Адреса: Симе Шолаје бб
23215 Честерег
Тел: 062/304-319

Фудбалски клуб „1.Октобар“
Адреса: Војводе Степе 7
23236 Српски Итебеј
Тел: 069/231-79-50

Фудбалски клуб „Бега“ Нови Итебеј
Адреса: Маршала Тита 58
23233 Нови Итебеј

Тел: 065/513-17-00
Фудбалски клуб „Пролетер“ Међа
Адреса: Теслина бб
23234 Међа
Тел: 063/85-88-656

Карате клуб „Прогресул“ Торак
Адреса: Трг Сободе 20
23232 Торак
Тел: 023/3827-641
М/Ж

Кошаркашки клуб „Карађорђево“
Адреса: Солунских добровољаца бб
23216 Б.Карађорђево
Тел: 063/544-626
М/Ж

Кошаркашки клуб „Свети Ђорђе“
Адреса: Трг ослобођења бб
23210 Житиште
Тел: 064/ 166-96-50

Рукометни клуб „Напредак“ Честерег
Адреса: Маршала Тита 46
23215 Честерег
Тел: 062/215-232

Карате клуб „Јуко“ Житиште
Адреса: Бул. Вељка Влаховића 40/25
23000 Зрењанин
Тел: 023/821-282

Клуб борилачког спорта „Спартанац“ Житиште
Адреса: Цара Душана 3
23210 Житиште 6
Тел: 063/502-600
М/Ж

Одбојкашки клуб „Херцеговина“
Адреса: Сутјеска 2
23212 Равни Тополовац
Тел: 060/14-52-580
М/Ж

Женски одбојкашки клуб „Житиште“
Адреса: Цара Душана 7
23210 Житиште
Тел: 064/19-15-407

Женски одбојкашки клуб „Будућност“
Адреса: Железничка 80
23213 Б.Двор
Тел:023/820-390

Стрељачка дружина „Стари Бегеј“ Б. Двор
Адреса: Железничка бб
23213 Б. Двор
Тел: 064/13-10-096

Боћарски клуб „Бегеј“ Житиште
Адреса: Бегејски кеј 26 а
23210 Житиште
Тел: 064/99-39-108

Шаховски клуб „Напредак“ Честерег
Адреса: Д.Обрадовића 42/20
23000 Зрењанин
Тел: 062/27-29-95

Шаховски клуб „Бегеј“ Житиште
Адреса: Цара Душана 2
23210 Житиште
Тел: 023/821-073

Удружење за коњички спорт „Солунац“
Адреса: Илије Перадовића бб.
23216 Б.Карађорђево
Тел:064/5860712

Програми који се спроводе:

- Упознавање са основим елементима спортских дисциплина
- Развој спортског духа
- Учешће на спортским такмичењима
- Припремни рад за учешће на спортским такмичењима

ПРОСВЕТА:

Структуре:

Предшколска установа „Десанка Максимовић“
Адреса: Иве Лоле Рибара 4
23210 Житиште

Тел. 023/821-651

У општини Житиште постоје вртићи и то у: Равном Тополовцу, Банатском Двору, Торди, Честерегу, Банатском Карађорђеву, Торку, Новом Итебеју, Српском Итебеју, Међи, Хетину.

Основне школе:

Основна школа „Свети Сава“
Адреса: Трг Ослобођења 2
23210, Житиште
Тел: 023/821-115

Основна школа „Свети Сава“ као школски центар у свом склопу има три издвојена одељења: у Банатском Двору - Основна школа „Ђура Јакшић“, у Торку - Основна школа „Ђорђе Кожбук“ и у Равном Тополовцу - Основна школа „Алекса Шантић“.

Основна школа „Никола Тесла“
Адреса: Солунских Добровољаца 19
23216, Банатско Карађорђево
Тел: 023/835-058

Основна школа „Никола Тесла“ као школски центар у свом склопу има два издвојена одељења: у Честерегу - Основна школа „Петар Кочић“ и у Торди - Основна школа „Ади Ендре“.

Основна школа „Милош Црњански“
Адреса: Омладинска 2
23233, Српски Итебеј
Тел: 023/837-458

Основна школа „Милош Црњански“ као школски центар у свом склопу има два издвојена одељења: у Међи - Основна школа „Ђура Јакшић“ и у Хетину - Основна школа „Милош Црњански“.

Програми који се спроводе:

-Школски спорт, школске спортске секције

ЗДРАВСТВО:

Структуре:

Дом здравља Житиште
Адреса: Иве Лоле Рибара 16
23210 Житиште
Тел: 023/821-010, 023/821-032, 023/822-020

Програми који се спроводе:

-Систематски прегледи младих
МЕДИЈИ:

Структуре:
КТВ, лист „Зрењанин“

Лист „Маркер“
Цара Душана 3
23210 Житиште
Тел: 023/821-659
www.ssozitive.rs

Програми који се спроводе:

-извештаји са спортских манифестација

Ресурси:

- Финансијски ресурси: буџет општине Житиште
- Материјални ресурси: просторије општине Житиште за одржавање различитих скупова, просторије спортских клубова и организација, терени и спортске сале, сале за физичко васпитање, просторије Дома здравља
- Технички ресурси: техничка опрема, справе и реквизити за вежбање, наставна средства и учила
- Људски ресурси: руководилац Одељења за друштвене делатности, члан Општинског већа задужен за спорт, радници Спортског савеза, активисти и волонтери Спортског савеза, тренери, спортски радници, лекари и специјалисти из различитих области, стручни кадар у школама, васпитачи, сарадници у настави, новинари...

7. АНАЛИЗА СТАЊА СПОРТА У ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ

Спорт можемо поделити на школски, рекреативни, такмичарски (професионални и аматерски), спортски менаџмент и сл... Такође, спортови се дела на групне (фудбал, кошарка, одбојка, рукомет...) и индивидуалне (атлетика, пливање, гимнастика, борилачке вештине...).

Основу анализе чине стручна мишљења и запажања, као и ставови спортиста, спортских радника, представника спортских институција о проблемима и приоритетима за сваку од области.

Тренутно на територији општине Житиште постоји и функционише 37 спортских организација. Све спортске организације су чланице Спортског савеза општине Житиште и преко њега остварују своја права.

Постоје бројни проблеми који су заједнички за већину општина у Србији, а тичу се доношења одлука о суфинансирању клубова и критеријума по којима се исти финансирају, као и одлуке о реконструкцији или изградњи спортских објеката. Због тога је важно предочити јасне смернице и приоритете програма за развој спорта, да би у складу са њима локална самоуправа могла ускладити своје дугорочније планове и финансијске прорачуне који се тичу већег улагања у развој спорта.

Према анализи финансијског пословања спортских клубова на територији општине Житиште клубови функционишу захваљујући дотацијама из буџета Општине, по основу Конкурса који спроводи Спортски савез општине Житиште, а понеки клубови се додатно финансирају из прихода месног самодоприноса; постоји недостатак планова и програма за веће дотације из буџета покрајине, посебно из републичког буџета.

Клубови наводе да у највеће трошкове које имају спадају примања запослених у клубу, стипендије и примања играча, организације турнира и такмичења, одржавање терена и спортске опреме. Што се тиче трошкова заједничких за све клубове, највеће ставке су трошкови службених лица, котизација према гранским савезима, путовања, лекарски прегледи и надокнада за спортске стручњаке.

7.1. ШКОЛСКИ СПОРТ

Мисија школског спорта је да свим ученицима, без обзира на узраст, пол, способности и друге разлике, омогући учествовање у спортским активностима и тако допринесе физичком и менталном здрављу и развоју и подстакне ученике на бављење спортом у школи и на тај начин допринесе формирању активног животног стила код младих.

Закон о спорту (2011.) у члану 143. на следећи начин дефинише школски спорт: „Школски спорт, у смислу овог закона, обухвата организоване наставне и ваннаставне спортске активности у области школског физичког васпитања, укључујући и школска спортска такмичења, која се спроводе у оквиру школског система у складу са наставним планом и програмом, утврђеним у складу са законом“.

У наставним програмима и плановима постоје планови за реализацију слободних активности, које подразумевају оснивање спортских секција и/или школских екипа, у складу са потребама и афинитетима ученика и то је задатак наставника физичког васпитања. Свака школа има обавезу да организује унутаршколска такмичења.

Школски спорт је база и има важну улогу у укључивању ученика у процес активног бављења спортом, али морају се имати у виду развојне потребе деце, и да је школски спорт, пре свега прилика за развој здравих животних навика, па потом евенутално област селекције за будући ангажман у врхунском спорту.

Бављење школским спортом треба да буде забавно, пријатно искуство, које укључује игру, дружење, узајамно помагање и, наравно, учење и напредовање у складу са могућностима. Школски спорт одликује балансиран приступ спортском, школском и личном развоју ученика. Важан је и процес (само бављење спортом, напор који се улаже, радост због нечега што се научило), а не само продукт (резултат, освојено место, медаља). Такође, важан циљ тиче се формирања трајног интересовања за бављење спортом, што може допринети бављењу спортским или рекреативним активностима током целог живота.

Поред повећања броја ученика који се баве спортом кроз секције, потребно је радити и на omasовљавању учешћа ученица, што је у складу са подацима о недовољном учешћу девојчица и у складу са мерама за повећање учешћа спортисткиња и жена у спорту генерално.

Визија школског спорта

Школски спорт треба да допринесе унапређењу јавног здравља, да буде база за omasовљавање и развој спорта у општини и спона између школа, спортских организација и удружења.

Школска такмичења се одржавају на пет нивоа:

1. Школско
2. Општинско
3. Окружно
4. Међуокружно
5. Републичко

Једанаест спортова је укључено у школска спортска такмичења:

1. Стони тенис
2. Рукомет
3. Пливање
4. Одбојка
5. Кошарка
6. Стрељаштво
7. Спортска гимнастика
8. Мали фудбал
9. Атлетика
10. Мале олимпијске игре (ученици од I до III разреда)
11. Тенис

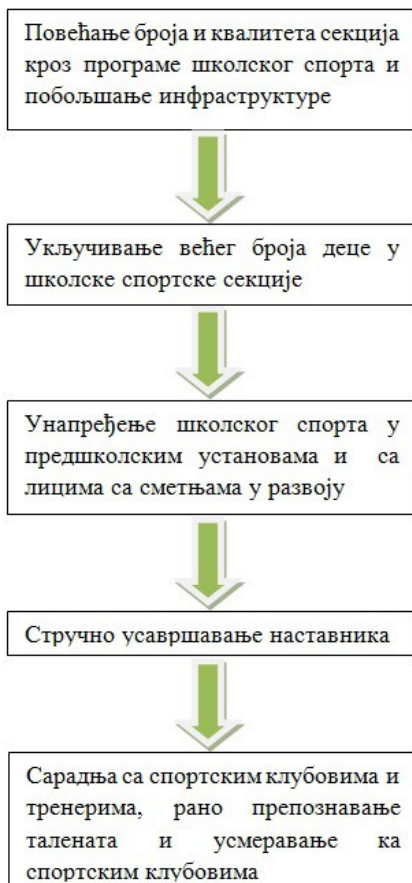
СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

Када је реч о приоритетима јединица локалних самоуправа у погледу школског спорта, Закон о спорту (члан 137.) препознаје следеће потребе и интересе грађана за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету јединица локалне самоуправе:

- Подстицање и стварање услова за унапређење спорта за све, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом;
- Изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији јединице локалне самоуправе, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката и набавка спортске опреме и реквизита;
- Организација спортских такмичења од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе;
- Предшколски и школски спорт (рад школских спортских секција и друштава, општинска, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.);
- Рационално и наменско коришћење спортских сала и спортских објеката у државној својини чији је корисник јединица локалне самоуправе кроз одобравање њиховог коришћења за спортске активности и доделу термина за тренирање учесницима у систему спорта и др.

У нашој општини, у основним школама има око 400 ученика који се налазе у систему школског спорта. План школског спорта реализује се кроз наставу физичког васпитања, слободне активности, односно кроз секције по школама и кроз школска спортска такмичења. Укупан број наставника физичког васпитања, у моменту израде Програма развоја спорта, који спроводе наставу у основним школама је девет, а према подацима НСЗ на евиденцији их је троје.

Кораци развоја и унапређења школског спорта

ОПШТИ ЦИЉ 7.1.1.: Унапређење школског спорта на територији општине Житиште

Посебни циљеви:

1. **Посебан циљ:** 7.1.1.1. Побољшани материјално-технички услови за реализацију школског спорта
2. **Посебан циљ:** 7.1.1.2. Повећан број спортских секција и других ваннаставних спортских и рекреативних активности у оквиру школског спорта
3. **Посебан циљ:** 7.1.1.4. Побољшан стручно-педагошки рад и унапређења институционална сарадња у оквиру школског спорта
4. **Посебан циљ:** 7.1.1.6. Медијско праћење и промоција школског спорта у циљу неговања културе спортског понашања, фер плеја, сарадње, толеранције и поштовања различитости на спортским теренима и поред њих
5. **Посебан циљ:** 7.1.1.7. Унапређене везе између школа и организација у области спорта и подстакнути програми у спортовима који привлаче децу и омладину на територији општине Житиште

SWOT анализа школског спорта

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> + школски спорт је један од приоритета ЈЛС + ССОЖ је организатор свих школских спортских такмичења (превоз, здравствена заштита, судије, ужина, освежавајући напаци, медаље, дипломе, накнаде наставницима, медијска подршка) + добри резултати у школском спорту, мотивисана и талентована деца + редован извор финансирања + ангажовање професора физичког васпитања у раду са ученицима нижих разреда основних школа 	<ul style="list-style-type: none"> - недовољна ангажованост наставника физичког васпитања (школске секције) - недостатак школских сала - мањак адекватних отворених спортских терена за такмичење
Шансе	Претње
<ul style="list-style-type: none"> + Закон о спорту обавезује ЈЛС за финансирање школског спорта + медијска пажња која се поклања школском спорту + програм „Спорт у школе“ + добар рад институција које спороводе стручно усавршавање наставника физичког васпитања 	<ul style="list-style-type: none"> - све мањи број деце на територији општине Житиште, опасност да ће доћи до престанка са радом појединих школа - ЈЛС највише улаже у такмичарски спорт - нови избори у Србији

7.2. СПОРТ ЗА СВЕ

Бављење спортом мора бити хумано, слободно и добровољно, здраво и безбедно, у складу са природном средином и друштвеним окружењем, фер, толерантно, етички прихватљиво, одговорно, независно од злоупотреба и циљева који су супротни спортском духу и доступно свим грађанима под једнаким условима без обзира на узраст, ниво физичких способности, степен евентуалне инвалидности, пол и друго лично својство. У члану 4. Закона о спорту³ истиче се да свако има право да се бави спортом.

Редовна физичка активност је основ за очување и унапређење здравља, а Спорт за све препознају као основно средство у реализацији тих циљева. Јавно здравствене активности у циљу промоције здравих стилова живота и пружање могућности свим грађанима да се баве спортским активностима, један је од приоритетних задатака сваке државе, те и локалне самоуправе.

Рекреативно бављење спортом, оно којим се баве статистике и оно које говори у прилог развијености свести једног друштва или пак оно које је у складу са стандардима и препорукама ЕУ је рекреативно бављење спортом које се реализује: редовно (минимум једном недељно), по квалитетним програмима, под вођством стручних лица, у адекватним спортским објектима и уз адекватну лекарску контролу.

Стање једне нације у погледу спорта се огледа у томе колико та земља брине о сваком грађанину и стварању услова да се сви баве спортом. Прихватање здравог животног стила који подразумева физичку активност, здрав начин исхране и избегавање пушења, може превенирати појаву обољења или олакшати лечење. У промоцији физичке активности значајна је координисана акција свих сектора друштва.

Спортска рекреација је усмерена на примену разноврсних спортско рекреативних активности, које су усаглашене са нивоом способности, здравственим стањем, полним и узрасним карактеристикама, врстом и карактером посла на радном месту, са субјективним потребама и интересима појединца. Суштина и циљ спортске рекреације јесте да омогући оптималне услове и могућности савременом човеку да путем разноврсних спортско-рекреативних активности задовољи своју био-психо-социолошку потребу за кретањем и игром; садржајније, културније и креативније проводи слободно време; чува и унапређује здравље, одржава виталност, животни и радни општи оптимизам, одржава и унапређује своје опште-физичке, функционалне и радне способности, продужава активни век и креативност до дубоко у старост.

Недовољна физичка активност директно утиче на смањивање физичке способности, а тиме и на смањивање радне способности и способности за обављање свакодневних животних обавеза, али и способности за уживање у разноврсним активностима слободног времена.

Све спортско-рекреативне активности у општини Житиште организује територијални Спортски савез уз велику помоћ активиста и волонтера. Спортско-рекреативни програми и манифестације који се реализују преко општинског Спортског савеза су: РИО (Рекреативне игре општине), Пикадо лига за жене, разни турнири у месним заједницама.

Када је у питању организовани вид, спортска рекреација је маргинализована, јер се у свим месним заједницама фаворизује клупски спорт, што је грешка и привидно задовољство, најчешће привилегованих, без обзира како, појединаца. Када они, из њима знаних разлога, посустану и одустану остаје празнина и клуб се обично „угаси“.

Грађани су, и на даље, неми и пуки посматрачи или навијачи на спортским борилиштима и теренима и не учествују у спортским дешавањима. Због тога сматрамо да треба више пажње посветити грађанима, рекреацији...

Један од највећих проблема Спорта за све везан је за финансирање и реализацију. Све мање становништва је заинтересавано за било какав вид спортске активности, а што се тиче финансијског дела, већина Месних заједница нема месни самодопринос из којег би се доста средстава издвајало за спортско-рекреативне активности.

Узимајући у обзир да је један од карактеристичних феномена човека модерног доба смањење обима дневних активности и недостатак адекватних физичких оптерећења које реализује у току дана (недостатак кретања) требало би обратити посебну пажњу на промоцију и

³ Закон о спорту: Република Србија (2011)

унапређење здравља које се реализује адекватним и континуираним бављењем рекреацијом кроз 3 основна правца спортско-рекреативних активности:

1. самоиницијативне спортско рекреативне активности - часови рекреације по слободном избору, програму од стране учесника (јутрање вежбање, вежбање у кући/стану, програми аеробног пешачења и трчања, вожња бицикла, различите игре и спортско-рекреативне активности који се упражњавају самоиницијативно у кругу чланова породице, познаника, пријатеља...),

2. усмерене или полуорганизоване спортско-рекреативне активности на које грађане упућују организације за спортску рекреацију и пружају им потребна стручно-методска упутства и савете како, где и када да вежбају,

3. организоване спортско-рекреативне активности - часови рекреације које програмирају, организују и непосредно стручно воде организације и институције за спортску рекреацију (масовни облици рекреације). Организоване спортско-рекреативне активности несумњиво дају највеће позитивне ефекте, јер се одвијају под непосредним вођством стручњака и уз одговарајућу медицинску и другу контролу.

Организациони облици спортске рекреације:

1) У месту становања:

- облици рада у кући
- редовни и повремени часови спортске рекреације по програму организатора
- редовни и повремени часови спортске рекреације по слободном избору програма од стране учесника
- спортско рекреативна такмичења
- излети, туре, логоровања и други краћи и дужи боравци у природи
- курсеви за обуку почетника у појединим спортским гранама и дисциплинама
- самоиницијативни, индивидулни или групни часови рекреације (саморекреација)

2) на радном месту

- часови рекреације у оквиру редовне паузе у току рада
- часови рекреације у оквиру посебне паузе у току рада

Спорт за особе са инвалидитетом

Према подацима Светске здравствене организације (WХО), чак 10% светског становништва чине особе са инвалидитетом, а сличан проценат је и у локалним срединама. Спорт за све, у оквиру своје области обухвата и спорт особа са инвалидитетом, те је и овој теми важно посветити пажњу при анализи стања.

Институције које организују спорт за особе са инвалидитетом у Србији:

- Параолимпијски комитет Србије (ПОКС)
- Спортски савез инвалида Србије (ССИС)
- Спортски савез инвалида Војводине (ССИВ)
- Општинске организације регистроване за спорт и рекреацију инвалида
- Спортска друштва, клубови и секције
- Особе са инвалидитетом које се самостално баве спортско-рекреативним активностима

Спортски савез инвалида Србије (ССИС) окупља 53 организације. Спортски савез инвалида Србије организује државна првенства за све категорије инвалидности у следећим дисциплинама: пливање, куглање, атлетика, спортски риболов, стони тенис, стрељаштво ваздушним ваздушним оружјем, шах, голбал, стреличарству, седећа одбојка,

Спорт за особе са инвалидитетом је највише усмерен на такмичарски спорт, а у мањем обиму је развијена рекреација као облик бављења спортом. Према подацима из анализе стања спорта у АП Војводини особе са инвалидитетом често немају у матичној организацији информацију о томе где, коме, када и како да се обрати уколико жели да се баве спортско рекреативном активношћу.

На територији општине Житиште постоји један регистрован клуб за особе са инвалидитетом, боћарски клуб „Бегеј“ из Житишта.

У нашој земљи не постоји специјализовани систем категоризације усмерен ка спортским захтевима особа са инвалидитетом, тако да сваки такмичар сам прибавља решење о инвалидности. На основу овог решења, спортисти са инвалидитетом се разврставају у следеће категорије: параплегија, квадриплегија, ампутација доњих екстремитета, ампутација горњих екстремитета, општа категорија (не постоји минимум или видљиво телесно оштећење). У специфичним спортским дисциплинама, као што су кошарка у колицима (параплегија, парализа, парепареза и ампутација доњих екстремитета) и голбалу (слепи и слабовиди) категоризација је другачија.

Општинске организације, регистроване за спорт и рекреацију инвалидних особа, у већини случаја немају специјалистички оспособљено стручно лице чији је задатак да организује, осмисли и спроводи план и програм рада. Поред тога, наведен је и проблем неадекватних спортских објеката на отвореном и недостатак реквизита прилагођених особама са инвалидитетом, што је уско повезано са недовољним финансирањем ове области.

ОПШТИ ЦИЉ 7.2.1.: Повећан обухват бављења спортом у свим сегментима становништва посебно деце, младих, жена, особа са инвалидитетом и старих.

Посебни циљеви:

1. ПОСЕБАН ЦИЉ: 7.2.1.1. Подстакнута и ојачана свест о важности редовне физичке активности
2. ПОСЕБАН ЦИЉ: 7.2.1.3. Подстакнуто значајније укључивање јединица локалне самоуправе у финансирању програмских активности из области спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом
3. ПОСЕБАН ЦИЉ: 7.2.1.6. Унапређена сарадња са удружењима и савезима пензионера, спортским покретима трећег доба, невладиним организацијама и гранским спортским савезима ради повећања обухвата и развоја нових облика и садржаја који су намењени старим особама у функцији одржавања здравља, виталности и дигнитета

Swot анализа спорта за све

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> + Програмом развоја спорта у ЈЛС рекреативни спорт се поставља као један од приоритета + велика мотивација спортских радника да афирмишу, осмишљавају и реализују велики број рекреативних активности за грађане општине + рекреативни спорт се препознаје у Стратегији одрживог развоја Општине као полуга развоја туризма + Спортски савез реализује бројне програме уз подршку активиста и волонтера под покровитељством Општине Житиште + реализацијом рекреативних програма обухваћен је већи број спортских дисциплина + организацијом спортско рекреативних манифестација обухваћена је популација средње старосне доби + грађани Општине воле спорт и поседују спортски таленат 	<ul style="list-style-type: none"> - недовољна заинтересованост грађана за рекреативни спорт - организације које се баве рекреативним спортом нису спремне за програмско финансирање - недостатак инфраструктурних капацитета за спровођење пројеката из области рекреативног спорта - недостатак финансијских средстава за спровођење пројеката из области рекреативног спорта - недостатак бициклических стаза у општини - недостатак стаза здравља-трим стаза -недовољно опремљени терени за мале спортове у месним заједницама - занемарена диференцирана промоција рекреативног вежбања - нема рекреативних програма за особе са инвалидитетом
Шансе	Претње
<ul style="list-style-type: none"> + развој рекреативног спорта је приоритет Националне стратегије спорта + значај рекреативног вежбања је дефинисан Законом о спорту + медији са здравственим стручњацима појачано тематизују значај рекреативног спорта за ментално и физичко здравље (константна кампања на државном нивоу) + добра међународна комуникација са организацијама које унапређују рекреативни спорт + Србија учествује у све више међународних пројеката из области рекреације – ЕУ подржава програме из области рекреације + омогућено неформално образовање уз добијање звања оперативног тренера + стални развој интересантних и инвентивних програма за рекреативно вежбање и велика понуда спортске опреме за рекреацију 	<ul style="list-style-type: none"> - неповољне демографске промене - приватизација у спорту - повећан интерес за алтернативне видове забаве (видео игрице, социјалне мреже...) - ТВ програми мобилишу гледаоце на дуго гледање одређеног садржаја - нови избори у Србији - Локалне самоуправе највише подржавају такмичарски спорт - Програми из области рекреације се само у незнатном проценту финансирају из буџета АПВ - слаба економска моћ грађана

7.3. ВРХУНСКИ И КВАЛИТЕТАН СПОРТ

Врхунски спорт јесте област спорта која обухвата спортске активности које за резултат имају изузетне (врхунске) резултате и спортске квалитете.

Квалитетни спорт, према Закону обухвата активности у оквиру којих се постижу запажени спортски квалитети и резултати на локалном и националном нивоу, као и резултат које остваре спортисти на међународним такмичењима, а ти резултати нису категорисани као врхунски.

Према Закону о спорту, за врхунски спорт су карактеристичне активности у којима се показују изузетни (врхунски) спортски квалитети и резултати. То значи да епитет врхунски могу имати само они спортисти и спортске гране који постижу врхунске резултате на међународној сцени. У врхунски резултат уткани су и други квалитети и потенцијали спортиста, квалитет средине у којој живи и ради, друштвено-економски услови и односи, тренинг и квалитет тренинга. Врхунски резултати постижу се само у развијеним спортским срединама, па у њима имају афирмативну, подстицајну и развојну функцију.

ВРХУНСКИ И КВАЛИТЕТАН СПОРТ У ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ

У општини Житиште основано је 12 фудбалских клубова, постоји један рукометни клуб. Што се тиче кошаркашких клубова на територији општине има два мушка и један женски. Имамо три одбојкашка клуба, од тога су два женска. Борилачки спортови и вештине су младима доступни у оквиру више клубова. Постоји Кик-бокс клуб, џудо клуб, три карате клуба. У нашој општини постоји један коњички клуб. Особе са инвалидитетом се баве спортом у оквиру спортског друштва.

Међутим, општина Житиште има реалан одлив младог становништва и то представља проблем у целокупном и пуном развоју неког спортисте у врхунског спортисту.

Да бисмо дошли до врхунског спортисте или спортског тима неопходна су системска решења и континуиран и принципијелан рад на програмима и активностима којим ће се омогућити развој врхунског спорта у општини Житиште.

Циљеви које треба достићи у процесу развоја врхунског спорта

- афирмисати атлетски и карате спорт
- искористити све расположиве потенцијале како би се унапредила ситуација у спорту уопште, па и у врхунском спорту,
- стручни, оспособљени тренери у континуираном процесу личног усавршавања и праћење актуелних кретања у системима тренажног процеса,
- функционални систем обезбеђивања финансијских средстава од свих привредних субјеката,
- већи број запослених дипломираних тренера одређене спортске гране и професора физичког васпитања,
- успостављена интензивна сарадња са свим републичким и покрајинским спортским организацијама, заводима и министарствима заснована на узајамним потребама и одговорностима,
- створити услове за врхунско спортско достигнуће кроз подизање нивоа стручности и одговорности спортских радника и радника у спорту у свим институционалним механизмима,
- програмски уређеним системом вежбања, који ће бити стручно надгледан, стварати код деце до 12-е године (предшколски и млађи школски узраст) широку моторичку основу чиме бисмо од 12-е године омогућили правовремену специјализацију тј. усмеравање сваког појединца на одређене спортове,
- истовремено са стварањем широког моторичког основа код сваког детета морамо радити и на раној стимулацији когнитивних способности како бисмо након завршетка сензибилних периода у развоју деце добили моторички и когнитивно изузетне младе спортисте са којима се може квалитетно спровести процес спортског усмеравања,
- мерења и тестирања за правовремено усмеравање спортиста морају бити обављана искључиво под надзором лица која су под надлежношћу локалне самоуправе или морају спроводити обучена и сертификована лица од стране Завода за спорт (републичког или покрајинског). Никако то не смеју радити приватна удружења или самостална приватна лица, а између осталог из разлога чувања приватности информација као и злоупотреба истих,
- стварање јединствене и заштићене базе података за свако дете у нашој општини са свим мерењима, тестирањима и здравствено-спортским прегледима почев од њихове 5-е године чиме бисмо створили јединствену основу за рад, корекцију и унапређење спортских вештина појединца, а у циљу стварања потенцијалних врхунских спортиста,
- функционалан и сврсисходан партнерски однос између школског и клубског спорта,
- детекција спортски и интелектуално талентоване деце,
- успостављени партнерски односи између школа, клубова и локалне самоуправе на системским и програмским основама,
- испуњени сви материјални предуслови који директно утичу на ментално здравље врхунског спортисте,
- изградња нове инфраструктуре,
- успоставити рад Спортског диспанзера,
- осмислити и законски обезбедити системски приступ свим привредним субјетима (приватним и јавним предузећима) у општини Житиште како би им се дала адекватна могућност да друштвено одговорно одговоре на захтеве средине у којој послују и уложе средства у развој врхунског спорта, односно спорта уопште,
- континуирано пратити и аплицирати за подстицајна средства за развој врхунског спорта почев од Министарства омладине и спорта до свих релевантних иностраних фондова,
- као заједница мора прихватити обавезу да врхунским спортистима и спортским тимовима омогући адекватно време за опоравак од врхунских спортских активности, адекватну здравствену заштиту, образовање и могућност наставка радне каријере по престанку спортске и за то се морају створити законске могућности.

Врхунски спорт представља мотив за бављење спортом. Наши најмлађи гледајући управо врхунске спортисте и врхунске тимове стичу неопходну жељу за бављење спортом и постизањем управо таквих, односно врхунских резултата, а самим тим и успеха. Продукт овога је и стварање великог броја спортиста који у каснијем животном добу шире спортску културу живљења, а у свом позном добу препознају рекреацију као систем вежбања који је свима неопходан.

Врхунски спорт, такође, као узрок има за последицу масовност у спорту из које квалитетним и системским радом треба да проистекне нови врхунски спортиста или тим. Ово су само неке од чињеница које доказују да је врхунски спорт на основу своје важности коју рефлектује на многе сегменте друштва, један од најважнијих спортских и друштвених феномена коме се мора придати, наравно, врхунски значај.

ОПШТИ ЦИЉ 7.3.1.: Наставак обезбеђивања услова услова за развој врхунског спорта и стварање услова за развој професионалног спорта

Посебни циљеви:

1. 7.3.1.1. ПОСЕБАН ЦИЉ: Подизање капацитета и даље унапређење стручног рада у области врхунског спорта
2. 7.3.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Стварање услова за одржавање и даље постизање врхунског спортског резултата

Swot анализа врхунског спорта

<p style="text-align: center;">Снаге</p> <ul style="list-style-type: none">+подршка ЈЛС+мотивисана и талентована деца	<p style="text-align: center;">Слабости</p> <ul style="list-style-type: none">-незадовољена инфраструктурна потреба за врхунски спорт-недостатак стручног кадра-недовољно развијена привреда-недостатак финансијских средстава
<p style="text-align: center;">Шансе</p> <ul style="list-style-type: none">+домаћи доступни фондови+изградња физкултурне сале са пратећим садржајима+међуопштинска сарадња+заједничка улагања са суседним општинама+инострани фондови	<p style="text-align: center;">Претње</p> <ul style="list-style-type: none">-миграција млађег становништва у градске средине-негативни друштвени трендови

7.4. СПОРТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Основи услов за спровођење активности из области спорта, физичког васпитања и рекреације је постојање довољног броја спортских објеката. Није, међутим, важан само њихов довољан број, већ и да ти објекти задовољавају прописане услове (у погледу димензија и безбедности, санитарно-хигијенске, противпожарне, инсталационо-техничке и др.) како би се у њима могле обављати спортске активности.

Спортски објекти могу бити затворени и отворени и у односу на намену могу се користити за тренирање, трчање, рекреацију и сл. Они су веома важни у реализацији спортова који захтевају посебну опремљеност као што су базени, спортске хале или сале за физичко васпитање.

Позивајући се на националну стратегију развоја спорта у Србији направљена је генерална класификација спортских објеката:

- Школски спортски објекти (фискултурне сале и отворени спортски терени)
- Спортски центри (комплекси затворених и отворених спортских терена)
- Специјални спортски објекти (покривају потребе једног спорта, нпр. фудбалски стадион, разни отворени спортски терени, зграда веслачког клуба, итд...)
- Адаптирани простори за вежбање

Према постојећим подацима, у општини Житиште постоји 40 спортских објеката, од којих имамо 5 фискултурних сала, 5 адаптираних простора у којима се изводи настава физичког васпитања, 12 фудбалских терена, 5 кошаркашка терена са тартан подлогом, 11 терена за мали фудбал и рукомет, 1 мини пич терен, теретана у Честерегу.

Ако се узме у обзир и то да је већина објеката у нашој општини, после дужег времена без значајнијих улагања у изградњу и адаптацију, стара, дотрајала, у незавидном стању и у већини случајева у технолошком смислу са превазиђеном употребном вредношћу, можемо да закључимо да се ранијих година није плански улагало у спорт и његов развој. Од ново изграђених и адаптираних објеката тренутно постоје само три фискултурне сале у Банатском Двору, Равном Тополовцу и Торку. Неопходна је изградња спортске хале пошто све фискултурне сале не испуњавају довољно услова за одржавање различитих спортских такмичења, како школских тако и клупских. Такође, постоји велика потреба и за базеном у општини Житиште.

Приликом решавања проблема око изградње и коришћења спортских објеката намећу се питања: планирања, евиденције, одржавања, изградње, управљања и коришћења.

Планирање изградње спортских објеката требало би да одговара захтевима развоја спорта, који је усклађен са плановима развоја и изградњом шире друштвене заједнице. Спортски клубови и савези би требало да подстичу и предлажу изградњу спортских објеката и да сугеришу на приоритете локалној самоуправи. Планови изградње би требало да буду сачињени уз консултације са компетентним стручњацима (архитектама, инжењерима, дизајнерима, лекарима, спортским радницима и др). Грађевинске планове требало би засновати на актуелним и будућим потребама за упражњавањем спортских активности, узимајући у обзир тренд прираштаја становништва, социјално-економски тренд и промене у социо-културном окружењу.

ОПШТИ ЦИЉ 7.4.1.: Развијена спортска инфраструктура у општини Житиште.

Посебни циљеви:

1. 1.7.4.1.1. ПОСЕБАН ЦИЉ: Успостављена потпуна база података, односно евидентирано постојећег стања спортске инфраструктуре
2. 2.7.4.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Системски планирана, реконструисана и изграђена спортска инфраструктура

Свот анализа спортске инфраструктуре

Снаге	Слабости
<p>+ постојање фудбалских терена у свим насељеним местима</p> <p>+ постојање терена за мале спортове у свим насељеним местима</p>	<p>-недовољно опремљени пратећи објекти фудбалских терена</p> <p>-лоше стање већине терена за мале спортове</p> <p>-недовољан број физкултурних сала</p> <p>-непостојање спортске хале</p> <p>-непостојање базена</p> <p>-недостатак атлетских стаза, стаза здравља</p>
Шансе	Претње
<p>+домаћи доступни фондови</p> <p>+изградња физкултурне сале са пратећим садржајима</p> <p>+међуопштинска сарадња</p> <p>+заједничка улагања са суседним општинама</p> <p>+инострани фондови</p>	<p>-нови избори у Србији</p> <p>-честе измене Закона о планирању и изградњи</p> <p>-миграција млађег становништва у градске средине</p> <p>-негативни друштвени трендови</p>

8. ОСТАЛИ ЦИЉЕВИ

Категоризација клубова и спортова

На који начин треба улагати у спортске клубове, да би они остварили своју сврху? Које програме у којим клубовима и у ком обиму суфинансирати да би се постигло што квалитетније бављење спортом младих? Проблеми финансирања клубова су сложени, посебно ако узмемо обзир велик број различитих клубова и удружења. У Општини Житиште постоје уређене одлуке и критеријуми, међутим увек постоји простор за побољшање досадашњег система, а с циљем да се унапреди и поспеши квалитет рада и финансијска самосталност самих спортских клубова.

У општини Житиште рангирање спортских организација се врши на основу следећих критеријума:

1. Прилагођеност националне категоризације општини Житиште у складу са развијеношћу грана спорта на територију општине Житиште.
2. Традиција гране спорта у општини Житиште.
3. Ранг такмичења.
4. Постигнути резултати у последњем такмичарском циклусу.
5. Број регистрованих спортиста за претходни такмичарски циклус у редовном систему такмичења, односно спортиста у појединачним гранама спорта.
6. Број ангажованих стручњака са одговарајућом лиценцом гранског савеза преко којег се остварује општи интерес у области спорта у општини Житиште.

Здравствена заштита спортиста

Посебна здравствена заштита спортиста је обавезна за сваког спортисту који се такмичи или излаже посебним физичким напорима, те је важно напоменути проблем система здравствених услуга за спортисте, који је неретко неефикасан због специфичности дијагностике и праћења посебних параметара у одржавању здравља спортиста. С обзиром на то да такмичарски спорт претставља натпросечан здравствени, функционални, моторички и психолошки статус, превентивна спортска медицина мора имати своје место у мерама и активностима за спорт у општини Житиште.

Према Закону о спорту из 2011.године лекарски прегледи су обавезни на сваких шест месеци. По прописима, лекар опште праксе не може извршити прегледе већ то мора да уради лекар специјалиста за спорт. Ове услуге финансијски значајно опетређују клубове, а по Одлуци о буџету („Службени лист Општине Житиште“ бр.36/2014) и Правилника о утрошку финансијских средстава ССОЖ(бр.01-III/1 од 2012. године) трошкови лекарских прегледа обезбеђују се из Буџета СО. На жалост у Дому здравља у Житишту после дугогодишњег постојања, Спортски диспанзер је престао са радом, а тренутно Дом здравља Житиште нема регистровану делатност обављања лекарских и систематских прегледа спортиста. Поновним отварањем Спортског диспанзера ти трошкови би се смањили и онемогућило би се обављање лекарских и систематских прегледа који не испуњавају законске норме.

Спорт и туризам

Спорт и туризам су области које могу у узајамном односу да допринесу развоју и имиџу не само локалне заједнице, већ и целокупном развоју и промоцији спортско рекреативних програма код шире популације. Туризам и спорт су међусобно повезани и комплементарни, и у стратешким документима општина, градова и република треба да заузимају важно место, посебно у планирању самоодрживих мера за даљи развој спорта. Спорт - као професионална, аматерска и рекреативна активност - обухвата значајан број оних који путују да би играли и такмичили се у различитим дестинацијама и земљама. У међународним оквирима, најважнији спортски догађаји, као што су Олимпијске игре и шампионати постали су сами за себе моћне туристичке атракције - дајући веома позитиван допринос туристичком имиџу дестинације домаћина. Изузетно је важно подстицати и промовисати спортски туризам, јер се на тај начин стимулише инвестирање у инфраструктурне пројекте као што су путеви, стадиони, спортски комплекси, хотели и ресторани - пројекте од којих користи има и локално становништво и посетиоци. А када је једном постављена инфраструктура, ове две узајамно корисне гране, туризам и спорт, постају замајац одрживог привредног раста, отварања радних места и стварања прихода.

Општина Житиште има веома повољан географски положај са природним ресурсима, као што је река Бегеј, велики број рибњака у скоро свим насељеним местима општине који могу бити претворени у спортско - туристичке атракције. Од изузетно великог значаја за развој спорта и туризма за нашу општину јесте пловност реке Бегеј, која нас на овај начин повезује са Европском унијом, Румунијом. Завршетак изградње бицикличке стазе поред реке Бегеј свакако би допринео развоју бицикличког спорта, а измуљавање и чишћење реке допринело би развоју и популаризацији спортова на води (веслање, кајак, кану...) и свакако развоју туризма.

Учешће жена у спорту

У погледу полних разлика, према добијеним подацима, у општини Житиште у 22 регистрована клуба је регистровано око 120 спортисткиња, што чини скоро петину од укупног броја регистрованих спортиста.

На територији општине Житиште активна су два женска одбојкашка клуба, један кошаркашки клуб, а уочљива је и повећана заинтересованост и учешће спортисткиња у појединачним спортовима, попут атлетике, каратеа и кик-бокса. Важно је поменути да се у ранијем периоду одређени број жена активно бавио рукометом и атлетиком и да су у овим областима постигнути значајни резултати, али услед утицаја бројних социјалних и економских фактора ови клубови су престали са радом.

Професионални спорт у општини Житиште није у потпуности развијен, иако су значајне резултате у индивидуалном спорту постигле спортисткиње, и даље је приметан њихов недовољан број. Нужно је креирање мера за подстицај већег учешћа жена, не само у професионалном, него и у рекреативном и школском спорту, чиме би се повећао и број женских спортских клубова. Неке од мера и циљева у погледу повећања учешћа жена би подразумевале утврђивање, а потом и достизање одређене квоте (у односу на укупан број регистрованих спортиста) регистрованих спортисткиња у наредне 4 године. Тај проценат не би смео бити мањи од 50%, а крајњи циљ и стратешко усмерење у наредној деценији треба да буде изједначавање нивоа учешћа жена са нивоом учешћа мушкараца у спортским дисциплинама.

Како већ постоје жене које су укључене у процедуре доношења одлука у области спорта, да би се постигао жељени проценат учешћа спортисткиња, потребно је пружити већу подршку њиховом раду.

9. ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА ОПШТИНЕ ЖИТИШТЕ

У циљу што ефикасније имплементације Програма развоја спорта општине Житиште 2015-2018. биће ангажовани сви институционални механизми. Организациону, управљачку и надзорну функцију вршиће члан општинског већа за спорт и омладину заједно са свим кључним актерима у имплементацији као што су Спортски савез општине Житиште, спортске организације и удружења, Савез за школски спорт, наставници и професори физичког васпитања и остали актери који учествују у директној имплементацији Акционог плана. Обезбеђивање успеха имплементације планираних мера Програма за развој спорта у великој мери зависи и од подршке локалне самоуправе у виду планирања већих средстава из буџета за потребе реализације приоритетних мера. Значајан корак у праћењу имплементације јесте успостављање институционалног тела или одбора за праћење и анализу реализације Програма у свим областима спорта према јасно одређеним мерљивим социјалним, економским и здравственим показатељима. На тај начин би се могли утврдити и пратити позитивни ефекти који се тичу унапређења здравља код деце и младих у односу на њихово учешће у спортским активностима.

Такође, пошто је значај медија у промоцији Програма развоја за спорт веома важан, промоција Програма и стратешких мера у спорту укључиће ширу јавност путем електронских, али и штампаних медија, јер је подршка медија у имплементацији планираних активности веома значајна и неопходна ради обезбеђивања подршке шире заједнице и промоције и популаризације спорта уопште.

ПОВЕЗАНОСТ СА ДРУГИМ СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТИМА

Усклађеност са републичким и покрајинским документима

Програм развоја спорта општине Житиште 2016-2018. године усклађен је са Стратегијом развоја спорта у Републици Србији за период од 2014. до 2018. године. Такође, Програм развоја спорта и Акциони план општине Житиште у складу су са нацртом и планом Стратегије за развој спорта на територији АП Војводине.

Програм развоја спорта је у потпуности у складу са важећим Законом о спорту из 2011.године.

Усклађеност са локалним документима

На локалном нивоу Програм развоја спорта је усклађен са Стратегијом одрживог развоја од 2014. до 2020.године.